

Мергьяматлу, Регьимлу
Аллагьдин тварцелди!

السلام

АССАЛАМ

www.assalam.ru

НА ЛЕЗГИНСКОМ ЯЗЫКЕ

ДАГЪУСТАНДИН МУСУРМАНРИН ДИНДИН ИДАРАДИН ГАЗЕТ

№2 (105) февраль 2008-йис. / Сафар 1429 / Лезги чIалал вацра сагра акъатзава. Къимет 15 манат

ТЕБРИК

НУМРАДА:

2

ПАК ЙИКЪАР
Ашурадин югъ

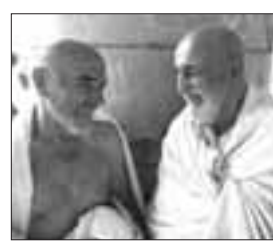
3

ГЪАЖ-2007
Зияратчидин
къейдер

4

ПАЙГЪАМБАРДИН ﷺ
ГЪАДИСРА
КЪЕЙДЗАВА
Ислам динда
рахунин эдебар

6

ГАЗЕТ –
КІЕЛЗАВАЙДИ –
ГАЗЕТ
Къве чин

АЛЛАГЪДИХЪ ВА КЪЯМАТДИН ЙИКЪАКЪ ИНАНМИШ КАС Я ХЪСАН КРАРИКАЙ РАХУРАЙ, Я КИСНА АКЪВАЗРАЙ

ГЪАДИС

ПАК ЙИКЪАР

Ашурадин югъ Мугъаррамдин вацран 10 – югъ я. "Ашура" гаф "ашара" гафунилай арадал къвезва. Араб члалай таржума авурла, "цлуд" лагъай гаф я.

Мугъаррамдин варз мусурманар патал виридалайни пак варз я. Ашурадин юкъуз, гъакни вилик галай (9-Мугъаррам) ва гуьгъуьналлай (11-Мугъаррам) йикъариз сивер къуртла, хъсан я (суннат я). Пайгъамбардин ﷺ гъадисрикай сада лугъузвайвал, Ашурадин юкъуз сив хвейи мусурман алатай йисанни къвезмай йисан гунагърикай михъи жезва, Ашурадин юкъуз гайи са твар къван садакъадай Аллагъди Угъуд дагъ къван сувабар кхъизва.

Ашурадин юкъуз садакъаяр пайда, мукъва-къилияр ва аялар шадарда, Къуръан келда ва маса хийирлу кваллахар ийида.

Аллагъди Цавар, Чилер, Арш, Курс, малаикар, сад лагъай инсан – Адам ﷺ гъа и юкъуз халкъ авунва. Эхирзаманни Ашурадин юкъуз жеда.

Адам пайгъамбар ﷺ Женнетдиз гъун ва ада авур хатадилай гъил къачун Ашурадин йикъал къвезва. Пайгъамбаррихъ галаз алакъалу пара бахтлу вакъияяр Ашурадин йикъал гъалтзава. И юкъуз Нугъ пайгъамбардин ﷺ гимидуньядал яд акъалтайдалай гуьгъуьниз Джуди дагъдин къерехрив агудна; Ибрагъим пайгъамбар ﷺ дидедиз хъана; Исани Идрис пайгъамбар ﷺ цаварал хутахна; Иб-

Ашурадин югъ

рагъим пайгъамбар ﷺ мажусийрин цукай къутармиш хъана; Фиръаван батмиш хъана ва Муса пайгъамбар ﷺ вичин юлдашарни галаз адан хурукай хкатна; Юнус пайгъамбар ﷺ еке балугъдин руфунай азад хъана; Айюб пайгъамбар ﷺ 7 йисуз давам хъайи азардикай сагъ хъхъана; Якъуб

пайгъамбар ﷺ вичин рик алай хва Юсуфахъ галаз са шумуд йисарилай гуьрушмиш хъхъана; Сулейман пайгъамбардикай ﷺ пачагъ хъана; Юсуф пайгъамбар ﷺ дустагъдай азадна.

М.МЕГЪАМЕДОВ

Мяргъаматлувилин сувар

1 «

Цинин йисуз и сувар Махачкъалада, гъа алатай йисариз

хъиз, лап шадвиллин гъалара къиле фена. Пакамахъ фад мусурманар шегъердин къилин миссинда кватл хъана. Суварин капл авурдалай гуьгъуьниз абуру къурбандин гъайванар къачун патал гъе-

рекатна.

И юкъуз мусурманри чпин шадвал къалуриз чпи-чпиз суварар мубаракна, чпин мукъва-къилиярал къил члугуна.

➤2
Альберт Селимов, боксдай дуньядин

чемпион

За вири мусурманриз и пак тир сувар мубаракзава. Къуй Аллагъ-Таалади абурун тлалабунар къилиз акъудрай. За алатай йисуз жуван бубадилай къурбан туклуна, ци лагъайтла, за и кар жуван паталай ийизва.

Мугъаммад Гъамзатов, "Исламский вестник" газетдин редактор

Альгъамду лиллагъ, чаз мад сеферда и зурба сувар къиле тухуз мумкинвал гайи. Вири и сувар хийирлу краралди ацланва. Инсанар, хизанар санал, са су-

СУФИЙРИН ХАЗИНАДАЙ

Гъакъикъатдин дуствиликай

Пак тир халиф Омарал, сейр ийидайла, са сеферда инсанрин десте гъалтна. Абуру халифдиз малумна хъи, бес чеб клеви дустар я ва чпи сад галачиз масада са мярекатдани иштирак ийизвач. Куьн мал-девлетдал, хази надал гъалтайла гъикл я? Сада-садаз куьмекзавани? Клеве гъатайтла, садавай масадан девлетдикай менфят къачуз жезвани?

Ваъ. Чна гъар сада вичин девлет кландайвал харжзава. Сада-садан девлетдик кязавач. Нихъ гъикъван девлет аватлани чаз чизвач, – жаваб гана и дустари.

Халиф Омар и ихтилатрилай къулухъ хиялри тухвана. Ада, абурухъ элкъвена, ван акъудна, лагъана:

– Куь крар члур я, "дустар". Куьн анжах а члавуз халисан дустар яз гъисабиз жеда, нагагъ куь мал-девлет барбарди ятла, сада каш члугвадайла, масадаз адан гъалдикай хабар аваз куьмек гуз жезватла. Куь арада вири сад хъун лазим я – девлетлуни кесиб. Садахъ девлет гзаф аваз, масадахъ тлимил авайла, садаз муькуьдан дердийрикай хабар авачирла, инсанрин арада стхавал, дуствални мягъкемди жедач.

АШУРАДИН ЮКЪУЗ КИЕЛДАЙ ДУЪАЯР

Эвел 70 сеферда и дуъа келда:

حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ نِعْمَ الْمَوْلَى وَنِعْمَ النَّصِيرُ

ГъасбунаЛлагъу ва ниъма-ль-вакилу ниъма-ль-мавла ва ниъма-н-насир.

Ахпа 7 сеферда агъадихъ галай дуъа келда:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ نِعْمَ الْمَوْلَى وَنِعْمَ النَّصِيرُ.
سُبْحَانَ اللَّهِ مَلَأَ الْمِيزَانَ وَفَتَّحَ الْعِلْمَ وَمَبَّغِ الرِّضَى
وَرَزَقَ الْعَرْشَ لَا مَلْجَأَ وَلَا مَفْجَأَ مِنَ اللَّهِ إِلَّا إِلَيْهِ سُبْحَانَ
اللَّهِ عَدَدَ الشَّفْعِ وَالْوَتْرِ وَعَدَدَ كَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ
كَلَّمَهَا أَسْتَلْكَ (نَسْتَلْكَ) السَّلَامَةَ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ
الرَّاحِمِينَ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ
وَهُوَ حَسْبِي (حَسْبُنَا) وَنِعْمَ الْوَكِيلُ نِعْمَ الْمَوْلَى وَنِعْمَ
النَّصِيرُ وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ خَيْرِ خَلْقِهِ
وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ

Бисмиллагъи-р-рагъмани-р-рагъим

Хласбуна лагъу ва ниъмал вакилу ниъмал мавла ва ниъман-насир.

Субхлана Ллагъи милъа-ль-мизани, ва мунтагъа-ль-гилми, ва маблагъа-р-риза, ва зината-ль-арши ла малжаъа, ва ла манжаъа мина Ллагъи илла илайгъи. Субхлана Ллагъи гладада-ш-шафъи ва-ль-ватри, ва гладада калимати Ллагъит-таммати кулигъа асълука (насълука)-с-саламата бирахлматика йа архлама-р-рахлимина, ва ла хлава ва ла къуввата илла биЛлагъи-ль-галийи-ль-галими, ва гъува хласби (хласбуна), ва ниъма-ль-вакилу ниъма-ль-мавла, ва ниъма-н-насир.

Ва сала Ллагъу гала саййидина Мухаммадин хайри халкъигъи ва гала алигъи ва сахлбигъи ажмагъин.

ГЪАЖ-2007

Цинин йисуз Дагъустандай Меккедиз садрани тефей къадар зияратчияр фена. Абурун арада чи "Ассалам" газет верстка ийизвай Агъмад Мегъамедовни авай. Меккеда ада неинки гъаж тамамарна, гъакI, адет тирвал, чи газет патал жуьреба-жуьре вичел фикир желбдай информацияни кватина. Ам ана жуьреба-жуьре инсанрихъ галазни гуьруьшмиш хъана. И нумрада чна Агъмада Меккедиз фидай рекъикай, Арафа дагъда гъажияр акъвазуникай ийизвай къейдер гузва ва адал ана гъалтай дагъустанвийрикай кхъизва.

Вири рекъери Меккедиз тухузва...

Гъаждин варз алуькнамазди дуньядин вири пилерай миллионралди мусурманар гъаж килиз акъудун патал Меккедиз ахмиш жезва. Ингъе 17 йис я и ибадатда СНГ-динни Россиядин мусурманрини иштаракава. Россиядай чилин транспортда аваз фенвай гъажияр (абурун члехи пай дагъустанвийр я) Саудовский Аравиядин Пачагълугъдин чилел Иорданиядай гъахъзава. Иорданиядай яна авиарейсда аваз физвай гъажийрини гъа икI ийизва.

Пограничный ва томоженный контрольди са шумуд сятунилай са суткадив агакна вахт къазва. Визаяр ва герек маса документар ахтармишун ахътин месэляяр арадал гъизвач, эгер визаяр тапанбур тушиз хъайитIа. Дагъустандай тир 14 касдикай ибарат са кватIалдин килел гъахътин са дуьшуьш атана. Абуруз визаяр Астраханда авай са гъихътин ятлани фирмади тукълуьрна. Амма КСАдин сергъятдилай ялячIдай чIавуз визаяр къалпбур тирди чир хъана. Абурун пограничный ва таможенный контрольди сергъятдай акъудна. Абурулай и кар гъеле регъятдиз алатна, ихътин къанун чIурунай КСАда еке жаза къевезвайди я. ГъакI хъайила, гъаждал физкIанзавайбур фирмаяр хъягъунин ва визаяр тукълуьрунин карда мукъаят хъана кIанда, чпихъ регистрация авай ва

Зияратчидин къейдер

кIвалах авуна чизвай фирмайрихъ ихтибарна кIанда.

Сергъятдал ахтармишун патал вири шартIар тешкилнава: капI ийидай чкаяр, гъакI тукъвенар, кафеяр, гъатта пул дегишардай пунктарни ава.

Сергъятдилай алатна, гъажийри Мугъаммад Пайгъамбардин ﷺ шегъер – пак Мединадиз гъерекатзава. Шегъердиз къевезвай къван чилин транспорт килди чара авунвай чкадиз рекъе твазва, Россиядин гъажийри чпин арада а чкадиз "гараж" лугъузва. А гаф "гараждилай" мискIиндал къван физкIанзавай маршрутний таксияр гвай арабризни чизва.

СНГ-дай ва Россиядай "гаражриз" атанвай гъажияр гзаф вахтара гъа инал, куьчедал яшамаш жезва. Къейдна кIанда хъи, "гараждин" мензилда яшамаш жезвай вири гъажияр пулсуздаказ тIуьналди таъминарзава.

Мединада авайла иллаки михъивални къайда рикIелай ракурна кIандач. Гъажияр и пак шегъердиз атунунин килин метлеб – Аллагъди халкънавай затIарикай виридалайни хъсан касдин, Адан Пайгъамбардин – Мугъаммад Пайгъамбардин ﷺ патав зиярат авун я.

И зиярат авуникай ва Мединада авай маса пак чкайриз финикай чна ахпа ахъайда, исятда чун Меккедиз рекъе гъатзава. Сифте микъатдиз гъахъзава – им гъаждиз ва умрадиз гъахъзавай чка я. Ам Мединадилай 10-12 километрдин мензилда Зуль-Хулайфат чкада ава, адаз мад Абару Али лугъузва. Гъанай Меккедиз къван 450 км мензил ава.

Къилдин чкайра гъажийри суннат-тамам дастамаз къачуна игърам – гъаждин партал алуькIава. Юкъвалай агъуз

алчудзавай паюниз Изар лугъуда. Винелай вегъизвай паюниз – Рида.

Яру ва хъипи рангарин игърам алуькIун къадагъа я. Маса рангар алуькIайтIани жеда, амма лацу ранг хъсан я. КIвачерал тупIар ва дабанар аквадай чIапIатIар алуькIа, абур гъана къачуртIани жезва.

Жендек чуьхвена ва игърам алуькIай гъажийри гъа мукъварал алай са мискIинда суннат-капI ийизва. Сад лагъай сеферда яз игърам алуькIайла, къулайсуз жеда, иллаки яшар хъанвай инсанриз. ГъакI хъайила, сада садаз куьмек гана кIанда.

Меккедиз физвай рехъ гъерекатдин (скоростной) шегъере рехъ я, гъаниз килигна рекъера ахътин четинвилер жедач.

Шегъердиз гъахъай сад лагъай декъикъайрилай башламишна гъаж килин везифа тирди гъиссда. Шегъердин вири инфраструктура гъажийриз къуллугъ авун фикирда аваз тукълуьрнава.

Сифте кар яз группайрин руководителри гъажияр мактабда регистрация ийизва.

Ахпа гъажийриз чара авунвай кIвалериз физва. Чаз ван хъайивал, гъа инал гъажийр

сад лагъай ахтармишунай акъатзава, заз ам вилералди акуна. Чпиз ганвай чкаяр къачун патал чи гъажийри сада мукъуьдалай – гъа вуч хътин гъажидилай гъерекатзава, гъаниз килигна ада Аллагъдин мугъмандиз гуьрметзавач. Ахътин касдин гъаж тамамди жедани мегер...?

Арафадин югъ

Арафадал акъвазун гъаждин паярикай килинди я. Гъам галачиз гъаж тамамди жезвач. Арафадин дагъдал, гъич тахъайтIа, нисинлай башламишна пракад йикъан пакаман ярар ядалди са геренда хъайитIани акъвазна кIанда. И юкъуз гъа са чкадал са шумуд миллион мусурман Аллагъ рази хъунин ниятдалди акъваззава.

Аллагъдин мергъяматлувилин и гуьле уьмуьрдин вири татугъавилер квахъзава. Вири регъимлу Аллагъдихъ элкъвена, гунагърилай гъил къачун тIалабзава ва рикIин сидкъидай авур чIуру крарал пашман жезва. Мад гъич са чкадани, гъич садрани гъил къачун тийидай гунагърилай ина гъил къачузва. Мугъаммад Пайгъамбардин ﷺ гъадисда лугъузва: "Арафадал акъвазна вичин гунагърилай гъил къачудайди туш лугъуз фикирзавай кас виридалайни члехи гунагъкар я".

Арафат дагъдин гъикметрикай сад мусурманар тупламишун я: кесиб, девлетлу, пачагъ, луькI, араб, араб туширди, лацууди, чIулавди – садни тафаватлу тавуна, сад хътин лацу игърамар алуькIна, килер ахъаз, Аллагъдин вилик кесибвал, игътияж ва язухвал къалуриз, гъилерни вилик авуна Аллагъдивай гунагърилай гъил къачун тIалабзава.

Алимурад

Арафадин юкъуз чаз гъамиша Махачкъаладин центральный жуьмя-мискIиндиз къевезвай Алимурад Алимурад Гъажимурадович гъалтна. Адаз килигайла, ам гъар куплунал мискIиндиз къевезва, гъатта Аллагъдин кIвалин михъивални хуьз куьмек гузва лагъана гъич садани фикирдач. Алимурадан юкъван тар ханва, гъаниз килигна адаз къекъевез четинзава.

Адахъ гзаф дустар ава. Абурун арада "Ас-салам" газет чукIурзавайбур, мискIинда кIвалахзавайбур ва гъакI капI ийиз къевезвайбурни ава. Гъаждал Алимурад вичин бубани диде галаз атанвай. Адаз а карда иллаки Ибрагъим-Халила куьмек гана.

Алимурадан диде: "Къе адан шадвилехъ къадар авач. Ина, гъаждал вичин мусурман-дустар гъалтайла, адаз гзаф шад жезва. Чаз фадлай чи хва икI шад яз акунвайди туш. Заз чиз ам са шумуд сантиметрдин члехи хъанва.

Чавай гъаждал физ жедайди гъич фикирдани авачир. И пак чилел къевез чаз куьмек гайибуруз заз чухсагъул лугъуз кIанзава".

Ветеран

Акашев Мегъамед Акашевич гъаждал вичин хтул Акашахъ галаз атанва. Амма вичин яшлувизни килиг тавуна, адан 90 йис я, ветерандихъ гъаждин шартIар вири вичи, масадан куьмек галачиз килиз акъудунин ният ава.

Адан ватан Нижний Чирюрт я, амма яшамаш Кизилюрт шегъерда жезва. Ам и шегъердин "почетный гражданин" я.

Къуй Аллагъ-Таалади вири зияратчийрин гъаж къабулрай!

ГАФ ГУН БУРЖУНА ГЪАТАЙ МИСАЛ Я

ПАЙГЪАМБАРДИН ۞ ГЪАДИСРА КЪЕЙДЗАВА

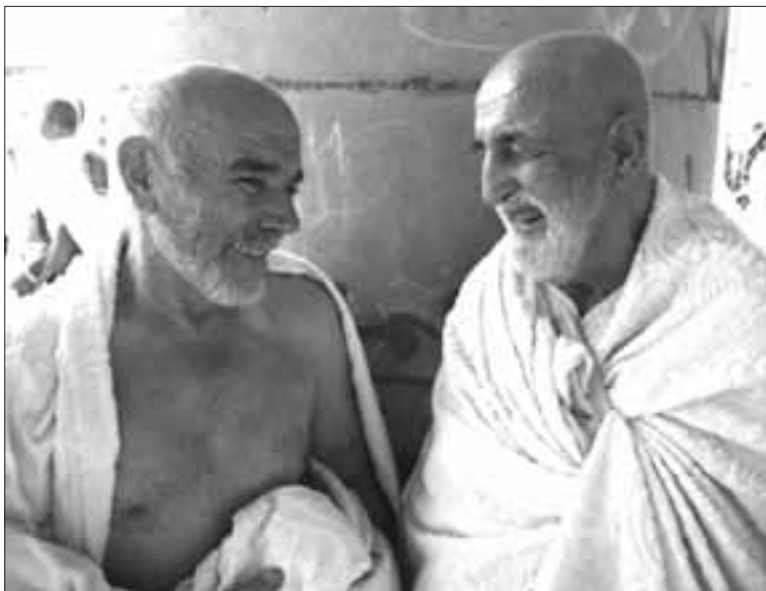
Ислам динда рахунин эдебар

Абу-Давудалай атанвай гъадисда лугъузва: "Пайгъамбардин ۞ рахунар вири гъавурда гъатдай ачухбур тир".

Рахунрин эдебрик рахазвайдаз дикъетдивди яб гун, ам ахмакьдай къуна акъвазар тавун акатзава. Эгер адан ихтилат туьклуьр хъувуник ва шариатдин сергъятра тунин мумкинвал аваз хъайитла, а кар акъуллудаказ, хъуьтуьлдаказ, иердаказ ва гъавурда гъатдайвал авуна кланда.

Гъар са гуьруьшмиш жезвай чкадал инсандин хиве талукъ буржияр гъатзава, яни чна чун алай гуьруьшда адан метлебдиз килигна тухун лизим я. Эгер чун еке месэлайрикай рахаз хъайитла, абур зарафатриз элкъуьрна кландач. Пашман гуьруьшра хъуьруьнарна кландач, жува-жув рахазвайдан фикирдихъ галаз къадайвал тухвана кланда. Дишегълияр ва папан мукъва-къилияр алай чкадал гуьлуьнни папан арада авай алакьайрикай ва я гъа темадай рахун эдебсуз кар я. Рахунар кутугайбур хъана кланда.

Герек авачир затларикай алазни алачиз рахун хъсан туш, и дуньядани Эхиратда чаз хийир авай затларикай рахана кланда. Гъадисда лугъузва: "Чпихъ гъич са хийирин авачир затлар инкар авун им Исламдин гуьрчегвал я".

Ибрагъим бину Адгъама лагъана: "Инсан къве затлуни агъузарзава: къадар авачир къван гзаф девлетди ва къадар авачир къван яргъи гафари".

Гъадисда лугъузва: "Рахунра яргъи гафар гвай касдин гъалатрин къадар артух жеда, адакай гунагъкар жеда, гунагъкар кас жегъенемдиз фида".

Жуван лайихлувилерикай, хизандин ва аялрин месэлайрикай ва интересрикай гзаф рахана виже къведач. Са арифдар касдивай хабар къуна: "Виридалайни пис кар гъим я?" Ада лагъана: "Инсанди вичи-вичелай тарифун". Къуръанда лугъузва (мана):

"Куьне-куьн миьхи ийиз алахъмир, гъакъикъатда, Аллагъдиз Вичикай кичлебур

Рахунрин эдебрик рахазвайдаз дикъетдивди яб гун, ам ахмакьдай къуна акъвазар тавун акатзава. Эгер адан ихтилат туьклуьр хъувуник ва шариатдин сергъятра тунин мумкинвал аваз хъайитла, а кар акъуллудаказ, хъуьтуьлдаказ, иердаказ ва гъавурда гъатдайвал авуна кланда.

чизва". Ихтилатар анжах хъсан ва хийирлу затларикай диде-бубадиз куьмек гуникай, мукъва-къиливилерикай алакьай-

рикай, инсанар дустар хъувуникай, инсанриз Аллагъдин рекъел эвер гуникай, пис краивай яргъа хъуникай авуна кланда.

Гъадисда лугъузва: "Аллагъдихъ ва Къияматдин йикъакъ инанмиш кас я хъсан краивай рахурай, я кисна акъвазрай".

Къуръанда лугъузва (мана): "Эй динэгълияр, куьне сада-садаз куш-кушдай чъавуз гунагъкарризни зулумкарриз Пайгъамбардин ۞ тлалабунар хаинсалзавайдакай лугъумир, куьне хъсан краивай, дин гвайвиликай, Аллагъдикай кичле хъуникай, Аллагъдин эмирар къилиз акъудуникай ва къадагъадикай яргъа хъуникай лагъ. Аллагъдихъай кичле хъухъ, куьн Гъадан патав хкведа".

хъайи гафар масабуроз ахъаюн – им инсандин нукъсан ва еке гунагъ я"

Къуръанда лугъузва: "Инсанди Ракиб ва Атид лугъудай малаикар къвалав гъачиз гъич са гафни лугъудач".

Рахадай чъавуз семечкаяр нез ва я кендирагъ жакъваз хъайитла, им рахазвай касдиз гуьурмет тавурдай жезва.

Рахадай чъавуз гзаф хъуьруьн хъсан туш, и карди рикл ва я хиялар ичли ийизва, агъа дунья рикелелай алудзава. Къал-макъал алай, инсанар фитнеяр ийиз алахънавай, диндикай ва динэгълийрикай пис рахазвай чкайривай яргъаз хъана кланда.

Къуръанда лугъузва (мана): "Эгер ваз абур зи аламатрикай пис рахаз акуртла, абур эхтилат дегишар тавуртла, абурохъ далу элкъуьра".

Масадан фикир кваз къан тийизвай, вичин члуру фикирдал, ам гъахъ я лугъуз акъвазнавай касдихъ галаз гуьжетар авун герек туш.

Вич гъахъ тирди чиз гуьжетунар акъвазарзавай касдиз Аллагъди Женнетдин юкъвал ва я адан къерехдал чка чара ийида.

Инсан я гзаф кевиз, я гзаф секиндиз рахана кландач. Адан рахунар яб гузвайдаз ван къведайбур, къвалав гвайбур гъавурда гъатдайбур, фашалвал квачирбур ва гъахълубур хъана кланда.

Пайгъамбардин ۞ гъадисар авай ктабдай гъазурайди Г.Р.ЭМИНОВ я.

ИСЛАМДИН ЖАВАГЪИРАР

Эвел 7-12 нумрайра

Регъятханадиз финин эдеблувал

Ваз регъятханадиз фидай гереквал хъайила, вун аниз чапла къвачин къадам вегъена гъахъ, экъечдайла эрчли къвач вегъена экъечл. Аниз Аллагъдин ва я Расулуллагъдин ۞ твар кхъенвай гъич са шейни гъачиз алад, къилел затл алачиз, я къвачер къецил яз аниз гъахъмир, аниз гъахъдалди вилик лагъ:

"Бисми-л-лягъи, а'узу биллягъи мина-р-риджси-н-наджиси-л-хабиси-л-мухбиси-ш-шайтани-р-раджим".

"За Аллагъдин тварцелди лянетлу шайтандин чиркедикай, мурдарвиликай, писвиликай ва зияндикай игътиятвал ийизва".

Дуьз рекъин эвел

Гъажетханадай экъечайла лагъ:

"Гъуфранака ал-хламду ли-ллягъи-ллязи азгъаба 'анни ма юьзини ва абкъа 'алайя ма янфа'уни".

"Я Рабби, гъил къачу залай, шукур Аллагъдиз заз азият гузвайди залай алудай ва менфят гузвайди зи беденда тур".

Ви игътияж бегъемардалди вилик, вуна гъвечли къванер гъазурун герек я, вун къециз фена, нежес алай гъа чкадал жув чухъумир, цвар авурдалай къулухъ тамамвилелди къери цикай азад авун патал пуд сеферда ви гъая юзура ва уьгъуь ягъ, чапла гъили гъая чухъквез адан кланелай къилихъди твах.

Эгер вун дуьзен чуьлда аваз хъайитла, инсанрин вилериз вун таквадайвал яргъа хъухъ, жагъайтла са шейналди жув кевиз алахъ, вун ацукъдай чкадал агакъдалди партал хтлунна ви аврат ачух ийимир. Къециз фейила къибледиз, ракъиниз, вацраз чин, я далу гумир, акъвазнавай циз, емишар алай тарцин кланик, чиле авай теквендиз цвар ямир, инсанар къватл жез суьгъбетар ийизвай чкада къециз фимир. Цварадин стлалар вахъ галуьк тавун патал, мукъаятвал ая, гъавилай, къери яд хъухъвай чил алай чкадал, гаруз акси яз ийимир, вучиз лагъайтла Пайгъамбарди ۞ лагъана: "Дугъриданни, ам (къери яд) сеbeb яз вири-

далай гзаф сурун азаб жеда".

Вун ви гереквал аваз ацукъайла, чапла къвачел атлумар ийиз ацукъ, чарасузал авачиз къвачин къилел акъвазна цвар ийимир. Ви еке игътияж бегъемарайла, гъвечли къванер ва яд ишлемишна михъивал къачу, къванерикай, я цикай са шей хъана михъивал къачуз клан хъайитла, яд ишлемишун хъсан я, анжах са къванералди бесарна акъвазайтлани жеда. Эгер вуна анжах къванер ишлемишиз хъайитла, пуд миьхи къван жугъурна, абуралди гуьцлиз ви сагъридин вил миьхи ая, нежес бедендин маса чкайрихъ галуьк тавун патал мукъаятвал ая, къванерин миьхи чкайривди ви гъаядин

къиливай гуьцна къери цин гелер алуд.

Пуд къванцелди герек тир чка миьхи ийиз тахъайтла, вад я ирид (абурун къадар тек жедайвал) къван ишлемишна тамамвилелди михъивал къачу. Къванерин къадар тек хъун хъсан я, амма михъивал авун важиблу я, целди чухъудайла анжах чапла гъил ишлемишна, михъивал къачурдалай къулухъ лагъ:

"Аллагъумма тлагъгъир къалби мина-н-нифакъи ва хлис фарджи мина-л-фавахлиши".

"Я Аллагъ, зи рикл фашалвиликай миьхъ, зи гъая явавилликай хухъ".

Къециз фейидалай гуьгъуьниз, жуван гъил чиливай, я цлавай гуьцл, ахпа ам чухъухъ.

Къатл ама Араб члалай таржума авурди

РУГЪАНИЙРИН КРАР

Студентрихъ галаз гуьруьшмиш

Эхиримжи вахтара Дагъустандин ругъанияр республикадин вузрин студентрихъ галаз гуьруьшмиш хъун адетдин кардиз элкьвенва. Шад жедай кар ам я хьи, ихътин мярекатра жегъилар чеб инициаторар яз экъечизава, ахпа чпи иштиракзава ва масабурни желб ийизва.

И мукъварал ихътин гуьруьшмишрикой сад Дагъустандин педагогический университетдин студентрихъ галаз кыле фена. Ам тахсиркарвилеринни экстремизмдин вилик пад кьунин алай аямдин месэлайриз талукъарнавайди тир. Вагъабизмадикайни вагъабитрикой и конференциядал студентриз РД-дин МВД-дин кьуллугъчийрини Диндин идарадин векилри ахъайна. Сифте кыляй студентриз "Адетдин вагъабизм" твар алай фильм кьалурна.

Адаз килигдайдала гьугъуьниз студентри ам гялуна иштиракна, вагъабизмадикай ва Дагъустанда диндин гьаларикай месэлаяр кьарагъарна.

Гуьруьшмиш хъунин иштиракчийри вагъабизм Дагъустанда цийи кыллелай ахъалдар хъувунин себебрикай лагъана.

Ругъанийри и мярекатдал кьейд авуна хьи, вагъабизм лугъудай гьерекат вич хатасузди я. Амма са бязи адан векилри, чпин вилик акъвазнавай месэлаяр гьалдайла, гыле яракъ кьуниз, гьукуматдиз, ам кьафирринди я лугъуз, акси экъечуниз эвер гузва. Гъаниз килигна, вири серенжемар гьа ихътин ксариз акси яз тухвана кьанда.

Конференциядин нетижада МВД-дин векиларни студентар ахътин фикрдал атана хьи, алай аямда диндинни политикадин экстремизмдиз акси яз тухузвай теблигъатдин кваллах бушарна виже кьведач ва гьа и карда чи обществодин жуьреба-жуьре кьатар ишлемишун лазим я.

Чи корр.

ЦИЙИ КТАБАР

Презентация хъана

Чиркейдай тир гуьрметлу шейх Саид-афандидин "Побуждение внять призыву Корана" ктабдин пуд лагъай томдин презентация и мукъварал Казбековский райондин Дылым хуьре кыле фена. И ктабда машгур алимди ва руьгъдин несигъатчиди Исламдин алай аямдин месэлайриз гъавурда гьатдай тегъерда жавабар гузва.

И ктабдин презентация неинки Казбековский райондин агъалияр, гьакI вири Дагъустан патал кьетлен вакъиадиз элкьвена. Мярекатдиз Дагъустандин машгур алимар, республикадин исламдин лидеррин векилар кватI хъана. Межлисада гьакIни райондин администрациядин векилрини иштиракна.

Межлисдал рахай Дагъустандин мусурманрин диндин Идарадин председател Агъмад-гъажи Абдуллаева вичин сифте гафуна мусурманар патал Саид-афандидин ктабдин кьиметлувилик ва важиблувилик лагъана. Агъмад-гъажи и ктабри жегъилар руьгъдинни ахлакьдин жигъетдай тербияламышу-

нин карда авай хийир иллаки кьейдна.

Муфтийди гьакIни ихътин мярекатар тухудайла гьамиша вилик-кылик жезвай райондин администрациядин векилризни чухсагул лагъана.

Мажлисдал гьакIни Махачкаладин Централный Джума-мискиндин имам Мугъаммад-Расул-гъажи Саадуев, Буйнакс шегъердин имам Абдулкарим-гъажи Мегъамедов, Сайид-мугъаммад-гъажи Абубакарован тварцихъ галай мергъяматлувилин фондунин председател Хасмугъаммад-гъажи Абубакаров, РД-дин муфтийдин кумекчи тир Мугъаммад-кил Султанмегъамедов, Батлухдай тир алим Мугъаммад-гъажи Абдулгъафуров, "Нур-ул Ислам" газетдин редактор Мегъамед Гъажиев, "Нур-ул Иршад" исламдин институтдин преподаватель Али-гъажи Сайгидгъуьсейнов ва масабур рахана. Рахайбуру вирида шейхдин ктабдиз виниз тир кьимет гана ва шехдин ктабар гьар са мусурмандин квалле хъунин чарасузвиликай лагъана.

Чи корр.

ЭДЕБИЯТ

Къурагъ райондин Куквазрин хуьряй тир шаир Сиражудин Расулов чи газетдин лап гьевеслу терефдаррикай сад я. Гъар йисуз вичин района "Ассалам" газет подписка авунин кардани ада вичин еке пай кутаза. И мукъварал чи редакциядиз ада кхьенвай цийи шиирар атанва. Буюр, кел ая.

**Сиражудин РАСУЛОВ,
Къурагъ райондин
Куквазрин хуьр**

ГЪАЖ МУБАРАК!

Гъаждал физвай кьегьал инсан,
Сад Аллагъдиз жеда масан,
Квахьда вири – гунагъ, нукъсан,
Мусурман ваз, Гъаж мубарак!

Карвансара дунья я им,
Кябедал фин хъурай кьез чим,
Мугъаммада тьуклуьрай ким,
Мусурман ваз, Гъаж мубарак!

Къурьандавай гъар са аят,
Кьела, кьегьал, жемир галат,
Гъаждал физ куьн хъухъ гъавалат,
Мусурман ваз, Гъаж мубарак!

Аквада кьез Арафат дагъ,
Рикел кьведа Женнетдин багъ,
Эхиратда кьилел жез рагъ,
Мусурман ваз, Гъаж мубарак!

Я къурбанд хъай Меккедин къван,
Ислам диндал фад гъанай чан,
Пайгъамбардиз хъанай вун клан,
Мусурман ваз, Гъаж мубарак!

Гъил кутурла ченед кланик,
Фана дунья кьвазда вилик,
Вири амаз фида чилик,
Мусурман ваз, Гъаж мубарак!

Ислам диндин кьацу пайдах,
Гъарда вичин дин кыле твах,
Гъар са миллет стха яз яхъ,
Мусурман ваз, Гъаж мубарак!

Мусурман, ваз клан хъухъ Ватан,
Ватан патал эцигиз чан,
Меккедиз физ хъухъ риклиз клан,
Мусурман ваз, Гъаж мубарак!

Сад Аллагъдин пак тир Къурьан,
Вуч ширин я мискинра ван,
Рикел гъана Кябедин къван,
Мусурман ваз, Гъаж мубарак!

Сираждинан хуьр я Кукваз,
Заз имамар кьанда акваз,
Кябедивай жемир яргъаз,
Мусурман ваз, Гъаж мубарак!

КЪУРБАНД СУВАР

Къурбанд ая са хьбни мал,
Рикел гъана Женнетдин гьал,
Эхиратда тахъурай кьал,
Кьез Къурбандар мубаракрай!

Им дунья я са вад йикъан,
Къурбанд ая эхират къан,
Къулгъу-ваджагът кьелиз жуван,
Кьез Къурбандар мубаракрай!

Ирид кваллиз гуз берекат,
Аллагъди кьез гурай такъат,
Пайгъамбарди тур салават,
Кьез Къурбандар мубаракрай!

Салам-калам гъана мецел,
Къе факъирар тамир кьецел,
Чехи Аллагъ алаз кьилел,
Кьез Къурбандар мубаракрай!

Къурьандавай гъар са аят,
Гъар са касдиз ми хьи ният,
Къурбанддайла гъиз салават,
Кьез Къурбандар мубаракрай!

Куь къурбандар суваббур хъуй,
Кьез Аллагъди берекат гуй,
Квел дуьшуьшни бала татуй,
Кьез Къурбандар мубаракрай!

Сад Аллагъдин вичин кьадар,
Экуь дунья тахъуй кьез дар,
Вилик фена куь гъар са кар,
Кьез Къурбандар мубаракрай!

Исламдивай жемир кьерех,
Пайгъамбардин я им дуьз рехъ,
Ислам дин кьез жеда герек,
Кьез Къурбандар мубаракрай!

Сираждинан салам я кьез,
Кьегьал хъаяр кьвачел кьекъвез,
Вахт атайла къурбандар жез,
Кьез Къурбандар мубаракрай!

ГАЗЕТ КХЪИХЪ

Ярагъидин гуьзел Ватан,
Аялдизни чира Къурьан,
Тахъуй адал зере нукъсан,
Газет кхъихъ, я лезгияр!

"Ассалам" туш, берекат я,
Валлагъ, дустар, гьакъикъат я,
Ам кхъиниз гьереката,
Газет кхъихъ, я лезгияр!

Я гуьрметлу мусурман халкъ,
Ислам динни галаз хъуй чахъ,
Аллагъ Сад я – Пайгъамбар
гъахъ,
Газет кхъихъ, я лезгияр!

Газет туша Исламдин чил,
Кьелай касдин ацлуда кьил,
Михъи жеда гунагърин гьил,
Газет кхъихъ, я лезгияр!

Члур хъанавай гъар са инсан,
"Ассалам" кье я ви дарман,
Валлагъ, садни жедач пашман,
Газет кхъихъ, я лезгияр!

Авач адахъ акъван кьимет,
Сад Аллагъдиз ая гуьрмет,
Чан аламаз кьачу Женнет,
Газет кхъихъ, я лезгияр!

Вуч гуьзел я вун, "Ассалам",
Сираждинан я ваз салам,
Риклиз кьанда ми хьи Ислам,
Газет кхъихъ, я лезгияр!

ГАЗЕТ - КІЕЛЗАВАЙДИ - ГАЗЕТ

За вуч ийида...

Ихьтин диде авай

Гъурметлу "Ас-Салам" газетдин редакция. Зи рикле дерин тлал ава. Виридаз чизва хьи, Исламда диде пак затл я. Женнет чи дидейрин квачерик квайди виридаз чизва. Дидедиз гъурмет авунай гьихьтин суваб къевезватла ва вун дуньядиз акъудна, хурудай нек гайи ва квачел акъалдай дидедиз гъурмет тавунай гудай жазадикайни виридаз чизва. И кар зани аннамишзава. Амма зун авай гьал четинди я – риклин къеняй таклан дидедиз за гьикл гъурмет ийин. Зи дидеди чи хизандин кьилел чарадан хизанни (гилан гъульун хизан) члурна – зи бубадихъ гъульук галаз-галаз, ада масадахъ галаз магъар кутлунна. Ада буба ва чун – аялар бейбурна, идалай гуьгъуьниз чун ахьтин леке алаз гьикл яшамеш жедатла фикирнач. Зи дидеди куплар ийизвач, ам динсуз я. Бубади чаз адахъ галаз алакъа хуьн къадагъа авунва. Чна вуч ийин? Ахьтин дидедиз гьикл гъурмет ийин? Чаз ахьтин дидедихъ галаз рахадай ихтияр авани?

Кьул алач

Ихьтин буба авай

Гъурметлу редакция! Зи 21 йис я, зун бубадихъ галаз яшамеш жезва. Чи диде хурдиз къак (рак) азар атана къена, а

члавуз зи 15 йис тир. Захъ мад пуд стха ава, абурун 7, 9 ва 10 йисар я, хизанда зун виридалайни члехиди я. Бубади виликдай машиндал кваллахзавай, гила лагъайтла, са гьи складда ятлани гьакл адан тлвар ава. Бубади гьамиша хъвазва, гьавилай адаз машин гьалдай ихтияр амач. Са сеферда лагъайтла, ада машин элкьурна, куклварна, са клам-шам вичел чан аламукъна, пуд вацра больницайра хъана. Чун гзаф четинвилера гьатна, чна машин, дача, гьатта дидеди заз тунвай къизиларни галаз маса гана. Амма и крар гьич – бубади гьар юкъуз хъвазва, завай адан иесивал жезвач. Ам пиян хъана пивнойрай ва гьакл жагъун кланерайни кваз за клулал алаз кваллиз хутахуниз акъатзава, гьикл лагъайтла, амай мукъва-кылияр вири адакай элкьвенва. Са ни ятлани зенг ийида, зун цлуд йиса авай стхани галаз, гьвечли стхаяр квалле туна, бубадихъ къекъез фида. Са сеферда саунадиз фидайвал хъана, гьана къал акъудна, абуруни я хутах, я тахьайтла чна ам милицадив вугузва лугъуз зенг авуна. Авай чка чир хьайитла хъсан я, геждалди жагъурдай вахтарни тлимил туш.

Чаз фу къачудай пул тахьай вахтарни жедатла, парталар лагъайтла, масабургуз ва, бязи вахтара бубадини къачуда. Завай квалелай яргъа кваллахизни жезвач, амма кваллах тавунани жезвач – чарасуз затлариз хьайитлани пул герек я.

Са вахтунда зун къуншидин аялриз килигзавай, гила кваллин мукъув гвай са кафедра къапар чухъудайди яз кваллахзава. Ана авай къван кваллах акурла, сифте зун шехъна, ятлани йикъа 200 манат пул гузва ва стхайривайни яргъа туш. Заз зи стхайрин язух къезва, чан алай буба аваз, завай абур аялрин кваллизни вугуз жезвач, регъуь я. За абур интернатдиз вугун къетлнавай, выходной йикъариз кваллиз хкиз, амай йикъара завай кваллахиз жедайвал. Гьакл абуруз гьамиша пиян буба аквадацир, йифера захъ галаз пивнушкайра къекъевдацир, тухдалди тлуна ва секиндаказ кудудай, лагъана фикирнай за. Амма, и кардикай хабар хьайила, абур чеб аниз вугумир лугъуз шехъна.

Бубадин са бязи мукъва-кылияр адахъ галаз гьич раханни ийизвач. Мукъубуруз бубадин язух къезва – абур ам диде къейидалай гуьгъуьниз гьакл хъана лугъузва, амма ада гьакъван чавалдини хъвазвайди тир. Адахъ галаз квекай рахада, ам кутьягъ хъанвай пияниска я, лугъузва масабургу. Зун жуван дердинихъ галаз тек амукънава.

Бязи вахтара заз жуван чандиз къаст ийиз ва я са гунагъкар ийиз клан жедатла, заз пис хьайитлани стхайриз хъсан жедайвал. Ахьтин хизандай зун садани гъульуьзни къачун тийидайдини чизва заз. Амма са куь ятлани зун члур краивай акъвазарзава, лап четин декъикъайра заз диде ахварай аквада, ада заз эхи ая, акъуллу руш хьухъ лугъузва. Зун гьамиша акъуллу руш тир, школа са къуд аваз кутьягъна, куплар ийизвай, Аллагъдикай кичледи

тир, гила вуч хъана? Зи эхир гьикл жедатла? Къуншидин гада армиядай хтана ва чи кваллиз вичин диде ракурда лагъана. Адан диде атанай, амма маса макъсад аваз – къал акъудун патал, ва ахьтин буба ва стхаяр авай свас вичиз герек туш лугъуз. Зун низ герек я?

Зи диде Аллагъдикай гзаф кичле диде гьили тир, ада заз Исламдикай гзаф ахъайнай. За сад лагъай классдилай куплар ийизва, сивер хуьзва, 10 йис хъанвай стхадани и йисуз куплар ийиз сивер хуьз башламишнава. Гьвечлибурузни за чирда, абур къуншидал алай мисклинда авай медреседив вугуда. Амма за мукъвал-мукъвал вирида лугъузвай Аллагъдин регъимлувиликай, мергъаметлувиликай фикирзава. Зун диндал алай кас я, заз а карда шаклу жез ва жуваз гунагъар къачуз кланзавач. Мегер Аллагъдиз зи умьур, зи азабар аказвачни? Ада чаз ихьтин жаза вучиз гузва? Жуван 21 йисан къене за гьич са члур карни авурди туш. Зун рекъелай алудиз кланзавайбурни авачиз тушир, иллаки зи рикл дар хъанвай арада алахъзавай. Кылин месэла ам туш, заз маса затл хабар къаз кланзава: Исламдин къанунралди за гъурметна, яб гана ва вич заз клан хъана кланзавай бубадиз за вуч ийин? Бубади вичиз къачузвай ваклан колбаса ва ички авай путулкаяр вилерал нагъв алаз столдилай вахъузвай зи рикликай ни хабар къазва? Ваклан як нез, аялар алай чкадал пиян яз чиркин гафар лугъузвай буба аквазвай зи гьал гьикл хьуй? За адаз гъурмет гьикл ийин? Ихьтин вахтара Шариятди заз гьихьтин меслят къалурзава?

З.М., Махачкъала

Адалай гьил къачуз жедани?

Зи дидеди зунни зи стха гадарна, гьа вахтунда зи пуд, стхадинни къеве йис тир. Ам гьа члавуз зи члехи бубадин квалле кериде яшамеш жезвай са студентдихъ галаз катна. Бубади паб хкана, бубадин патай члехи дидедиз чун аквадай вилер авачир, ахпа дидедин патай члехи дидеди чун вичин патав хутахна. Ам вичин хичин хизандихъ, чи халудихъ галаз яшамеш жезвай. Члехи диде къуьзуь ва азарлу хъана. Чи диде катайла, ам, дерт хъана, фалужди яна. Къеве йисалай члехи диде къена ва гзафбуру чун аялрин кваллиз вице лугъуз хъана. Амма Зайнаба, чи халудин суса, чун къужахламишна ва вилерал нагъв алаз икл лагъанай: "Саназни вугудач, чахъ галаз яшамеш хьурай". Чна адаз диде лугъузвай. А дишегълиди чи кефи хайиди туш. Бязи вахтара чи дидедикай хьел аваз халуди чаз гьараяр гудайла, амма Зайнаб гьамиша чи патал жедатла. Гьатта цийи затлар къачудайлани сифте чаз къачудай,

ахпа – чпин аялриз. Зайнаба вичин аялризни чазни куплар ийиз, сивер къаз чирна. Ада чаз виридаз пул вегъедай копилкаяр къачудай. Ни сив къуртла, ни вахтунда капл авуртла, нязни гьадан копилкадиз пул вегъедай. Чун патал Зайнаба гзаф хъсан крар авуна, абур вири инал лугъуз жедатла. Зи стха кефсуз хъана инфекционный больницадин реанимациядиз аватай члавуз, Зайнаба вичин аяларни зунни вичин вахав туна, суткайралди стхадин месин кылихъ ацукънай. Гьа икл йисар алатна. Гила зи 15, стхадинни 14 йис я. Зайнаба чун вичин аялривай гьич са куьналдини тафаватлу ийизвач. Амма йикъарикай са юкъуз "акъуллу" хъанвай чи диде пайда хъхъана, ам гъульунни гадарна, гьадалай гуьгъуьнизни ам гзаф чкайрай хъана, гьич лугъузни кланзавач. Эхирмижи къеве йисан къене чи дидеди куплар ийизва, сивер хуьзва ва хиджаб алукъзава. Июлдин вацра ам мукъва-кыли са дишегълини галаз чи

кваллиз атана, халудихъ ва Зайнабахъ галаз са куьникай ятлани рахана. Ахпа Зайнаба чаз эверна, им чи диде я лагъана. Ам шехъна ва чун къужахламишиз клан хъана, амма я за я стхадиде адав а кар ийиз тунач. Нязни Зайнаба чахъ галаз суьгъбетар авуна, ада чи дидеди туба авунва, ва ада вичелай гьил къачун минетзава ва адаз чахъ галаз яшамеш хъез кланзава лагъана. Эхирмижи йисара ам дуьз рекъел хтанва, алвердал машгъул хъана, квал къачунва, мадни адаз фермерский хозяйствода вичин пай куьнуьярни ава. Зайнаба чавай Аллагъ патал адалай гьил къачун, адан язух атун тлалабна. Амма зани зи стхадиде чаз ам диде яз чидайди туш ва чун адахъ галаз яшамеш жез фидайди туш лагъана.

Аллагъ патал гьа ихьтин диде-бубайрилайни гьил къачуна кланзавайди яни? Чаз а кардин гьавурда гьатиз лап четин я.

С.Д. ва З.Д., Кизилюрт шегьер

Къеве чин

Зи итимдин бубадихъ вичин ресторан ава, ана неинки ички маса гузва, гьакл руфунин куьлерилай башламишна амай вири маса кефер хукудунарни кыле физва. Апаан бизнесдикай заз, ада кваллахдилай алуднавай са руш атана а крар вири адан чинал лагъайла чир хьайиди я. А кардикай квалле авай амай хизанризни чир хъана.

Квалле лагъайтла, а "хъсан" касди вичи-вич тухузвай къайдадиз килиг: адан гьиле гьамиша теспягъар

ава, къуд лагъай сеферда гьаждал физва, чаз акъулар гузва, мавлидар ийизва ва гьар жуьмядиз вичин "Аллагъдиз клани" карханадай чарасуз яз мисклиндиз физва. Ахьтин къеве чин акурла, ажайиб ва риклиз таклан жезва. Йикъа са шумуд сеферда дегиш жез, акл яшамеш гьикл жезва? А кардикай за жуван итимдиз лугъуз клан хьайи члавуз, адаз ажуьгъ атана ваз адакай рахадай ихтияр авач, гьам себел яз адан хизан, чунни хъсан яшамеш жезва лагъана. Зун и кардин гьавурда гьатзавач.

Кьул алач

Гунагъар гвай адан руьгъ гьикI къутармишин?

Гъурметлу редакция! Стхадин квалеле мугъманда авай члавуз заз "Ас-Салам" газет акуна ва ам за вири клелна. Ада зун акъван вичел тажубарна хь, за ам гъамиша клелиз, ана кхьенвай гафар хизандихъ галаз веревирдар ийиз, гъадан куьмекдалди хизанар Исламдин рекъел гъиз алахъзава.

Заз жуван тIалдикай кхьиз кланзава. Зун Дербент шегъерда яшамиш жезва. Гъа амай шегъерра хьиз, инани гъар са камуна саунаяр, чIуру чкаяр ва гъар жуьредин кефер хукуддай карханаяр ава. Жегъилар гъаясуз жезва, чIур жезва ва и кардикай виридаз хабар ава. ВИЧ-инфицированный азаррай Россиядин къене Дагъустан вилик квай хьиз, азарлуйрин чIехи пай Дербентдай тирдини виридаз чизва. Наркотикрикай рахайтIа, чахъ гъабурайни гъахътин нетижаяр ава. И нукъсанрихъ галаз женг чIугвадай чкадал, чи чкадин телевидение, центральный телевидениедихъ галаз санал, жегъилриз гунагърин дагъардиз аватиз куьмек гузва.

Са мисал гъиз кланзава. Гила телефонрай таниш хьун мода хъанва. "Арс" ва "Рубас" тIвар ганвай чи каналрай лап эдебсуз затIар къалурзава, акъваз тавуна рушарни гадаяр таниш жедай чатар къалурзава, бязи рушари чпи чеб маса гудай малуматар гузва, къвалавай телефондин нумрани кхьизва. Риклера иман ва намус авачир итимрин, гъатта хизанар авайбурунни, къил квахъзава. Хизанар чIур жезва, жегъилар гъаясуз жезва. Югъ-къандавай гъахътин малуматар акваз, таниш хьунар-рахунар акваз, гъатта секин рушари ва гадайрини ина са чIуру карни авач лугъуз фикирзава, регъятдаказ таниш жезва ва гъаки регъятдаказ гунагъ крарни ийизва. Гъайиф хь, зи итимни гъа гунагъ ксарикай сад я, ва а кар заз чIехи дерт я. Чахъ аялар аватIани, ам чIуру рекъера ава. Вичин зайиф иман сеbeb яз, бязи вахтара ам вич четин гъалда гъатзава. Ада гунагъкрар акъвазарда лугъуз дидедин некдедал, гъата Къуръандални галаз къинер къазва, мад элкъвена гъа рекъиз хъфизва, ахпа "Астагъфилу-л-Ллагъ" лугъун хьийиз жезва.

Ихътин итимдиз вуч ийдатIа, адаз гьикI куьмек гудатIа и газетдай чидай ксарин, алимир жеваб ганайтIа кландай.

Э., Дербент шегъер

"ГЪВЕЧИИ МУСУРМАН" КОНКУРС

Ассаламу алейкум, гъурметлу "Ас-Саламчик!" Квез кхьизвайди Каспийск шегъердай тир **Хидирбекова Марьям** я. Зи кIуьд йис я. Шикилда за Къуръан клелзава. Диде шадарун патал за жуваз ганвай аят чирна цийиди чириз башламишиз кланзава. Къуръан куьтягъун патал за 16 джуз куьтягънава ва клел хъийидай 14 джуз ама. Къуръан клелна куьтягъайла, дидеди ва чIехи бубади заз гъаждай хъсан пишкеш гъида.

Шабаз Ибрагъимован йисни кIуд варз я. Ам Чиркейда авай гъурметлу шейх Саид-афандидин патавни физ агакънава. Шикилда мюриддин къилел алай тубетейка устаздин пишкеш я.

Шабазаз манийриз, иллаки нашидриз яб гуз кланда. Адан рикI алай кIватIал "Нашиду-ль-Ислам" я. Шабазавай дуани клелиз жезва, и мукъвара "Аллагъу Акбар" гафаралди ада вичин сад лагъай сужда тамамарна.

Гъурметлу редакция! Квез кхьизвайди Дербент шегъердай тир **Наргиля Аликберова** я. Зи 11 йис я. Куьне зи стхадин шикил акъудунин умуд кваз за квез кагъаз кхьизва. Чун, аялар, риклелай алуд тавунай ва чун патал гъар жуьредин конкурсар фикир авунай квез чухсагъул. Чазни "Гъвечи мусурман" конкурса иштиракиз кланзава. И шикилда зи стха **Шихмугъаммадан** 3 йис я. Ада мукъвал-мукъвал зикр ийида. Суфрадихъ ацукъна фу нез башламишайла, ада "Бисмиллагъ", тIуьна куьтягъайлани "Альгъамдули Ллагъ" лугъуда. Инша Аллагъ, чIехи хъайила, чи бубадиз ам медреседиз вугуз кланзава. Ассаламу алейкум ва рагъматуллагъи ва баракатугъ!

Гъурметлу "Ас-саламчик!" Зи тIвар **Меседу** я. И шикилда зи куьтхверар вахарни ава: **Шамсият** (эрчи патахъай) ва **Умакусум** (чапла патахъай). Абурун 8 йис я. Куплунин вахт атайла, чна гудани бубадин гъугъунал акъвазна жемьтдин капI ийизва. КапI ийиз чаз чи бубади чирна. Куплунлай гъугъуьниз чна зикр, салават ва дуаяр клелзава. Ферз-куплунилай гъугъуьниз чна къве рекъатдин суннат-капIни ийизва. Гатун каникулриз чун вахарни галаз медреседиз физва, заз Къуръан клелиз чир хъанва, и мукъвара вахарини и карда зак агакъарда. Къведай гатун каникулризни чун медреседиз фида. Чи буба гъаждални фенва. Ада дидедиз ва чаз мусурманриз гъурчег парталар ва пак тир Зам-Замдин яд хкана, ам чна мураддар тIалабиз хъванай. А члавуз чна квекай фикирнай? Аллагъди чи риклера иман мягъкемаррай лагъана фикирнай.

Бубади мадни чаз Фулу тIвар алай кукла хканай. Шоколада а кукла къалурай члавуз ам виридаз бегенмиш хъанай. Ам Барби кукладилайни гъурчег я. Чаз вахариз адахъ галаз куьгъваз пара хуш я. Гъа инал за жуван кагъаз кхьена куьтягъзава. Ассаламу алейкум.

Меседу, Шамсият ва Умакусум Мегъамедовар

ИЛИМ ХАЗИНА, АДАН КУЪЛЕГАР ГУЗВАЙ СУАЛАРНИ АБУРУКАЙ КЪАЧУЗАВАЙ МЕНФЯТ Я

ГЪАДИС

СУАЛ-ЖАВАБ

ДИДЕ-БУБАДИ ЧПИН АЯЛРИЗ СИФТЕНИ-СИФТЕ ВУЧ ЧИРУН ГЕ-РЕК Я?

– КапI ийиз ва сив къаз чирдалди диде-бубади чпин аялриз Пайгъамбардин тарихдай (адан таржумагъал, аялрин ва папарин тиварар) малуматар чирна кIанда. ГъакIни эгер чеб чир тавуртIа, инсан кифрди аватдай шейэризни фикир гана кIанда. Аялриз Аллагъдин сифетар чирда. Са гафуналди, имандин гъар са пай абур гъавурда къадайвал ахайна кIанда.

Къвед лагъайди – Исламдин дибар чирун чарасуз я. Сифтени-сифте келимашагъа дуьз лугъуз чирна кIанда. Ахпа капI ийиз, сив хуьз чирда. Закат вуч шей ятIа чирда, гъаждикай ихтилатда. Эхирни, абуруз игъсан вуч затъ ятIа чирна кIанда.

ЗИ НЕР ОПЕРАЦИЯ АВУНВА. СУЖДАДИЗ ФИДАЙЛА, ЗИ КЫЛ ЭЛКЪВЕЗ БАШЛАМИШ-ЗАВА. ЗА ВУЧ АВУН ЛАЗИМ Я?

– Эгер вавай купунин маса арканар кылииз акъудиз жезватIа, месела, "Аль-Фатигъа" кIелун, рукадиз фин ва мсб., вуна гъабур къайда тиввал авуна кIанда. Суждадикай рахайтIа, эгер вавай ам жезватIа, ацукъна, са тIимил къван бедендив виликди чам гуз тун, фикирда сужда авун аваз, бес жезва.

И кар анжах ферз купуниз талукъ я. Эгер суннат-капI ийиз хъайитIа, гъич са манийвални авачиз, вавай ам гъа ацукъна ийиз жеда, сужда лагъайтIа, гъа видидихъ къалурнавай тегьерда ийиз жеда.

КЪВЕ ВАХАЛ ГЪА СА ВАХТУНДА ЭВЛЕНМИШ ЖЕДАЙ ИХТИЯР АВАНИ?

– Гъа са вахтунда къве вахал эвленмиш хъун Исламди къадагъа авунва. Эгер виликдай итим абурукай садакай чара хъанваз хъайитIа и кар ийидай ихтияр ава. Халиф Усманахъ галайди Пайгъамбардин ﷺ руш тир. Ам рагъметдиз феидалай къулухъ Пайгъамбарди ﷺ адаз вичин къвед лагъай руш гхана.

ТЕЛЕФОНДИН ТРУБКАДИЗ КЪУРЪАНДИН АЯТАР КХЪЕЙТИА ВА Я АДАЛ АБУР ШИКИЛАР ХЪИЗ ИЦИГАЙТИА ЖЕДАНИ?

– Жеда, амма Аллагъдин тиварар ва маса аятар телефондал фонувий шикил яз эциг тавуртIа хъсан я, вучиз лагъайтIа а трубка гъаз туалетдизни физва, ам ара-бир юквалай агъадани жезва. Зарядка къачудайла ам кIвачерикни жезва.

СА ТIАЛАКЪ ГАНВАЙ ДИШЕГЪЛИ, ИДДАДИН ВАХТ КУЪТЯГЪ ЖЕДАЛДИ ИТИМДИ ХКАЙЛА НЕКЯГЪ ЦИЙИ КЫЛЕЛАЙ ХЪУВУНА КIАН ЖЕЗВАНИ?

– Итимдиз иддадин вахт куътягъ жедалди талакъ ганвай паб элкъвена хкидай ихтияр ава. И вахтунда некаягъ цийи кылелай хъувун герек къвезвач. Амма къуватда пудакай гун тавунмай талакъар амукъда.

"ИДДА" ЛУГЪУДАЙ ГАФУНИН ГЪАВУРДА ГЪИКИ ГЪАТУН ЛАЗИМ Я?

– ТIалакъ ганвай дишегълидиз пуд сеферда михъи (вацран кылер) ва я гъуьл къенвай дишегълидиз 4 варзни 10 юкъ жедалди маса гъуьлуьз хъфидай, атирар ядай, чарасузвал авачиз кIвалай экъечIдай ихтияр авач. Гъа и муддатдиз "идда" лугъузва.

КУПИУНИН ВАХТУНДА, ЗАРАФАТ ЯЗ, ТIУБ ЮГЪ-УРАЙТИА, КАПИ ЧIУР ЖЕЗВАНИ?

– Зарафат яз авур гъи гъерекатди хъайитIани капI чIурзава.

ЭВЛЕНМИШ ХЪУН ПАТАЛ ГЪИ ЮГЪ ХЪСАНДИ ЯЗ ГЪИСАБЗАВА?

– И кар патал жуьмядин югъ хъсан я. Амма виридалайни хъсанди Шавваль вацран сад лагъай жуьмядин югъ яз гъисабзава. Инал фикирда авайди мехъерин ваъ, некаягъдин югъ я.

ГАЖДАЛ ФИНАПАТАЛ КРЕДИТ КЪАЧУРТИА ЖЕДАНИ? АХЪТИН ГЪАЖ АЛЛАГЪДИ КЪАБУЛДАНИ?

– Эгер вуна, гъаждал фин патал, процентар галачир кредит къачуна зияратдал рекъе гъатайтIа, ахътин гъаж къабулзава. Амма Шариатди квевай и кар авун истемизшзавач ва а гъажни куьн патал чарасузди жезвач.

ИТИМДИЗ ДИШЕГЪЛИДИЗ САЛАМ ГУДАЙ ИХТИЯР АВАНИ?

– Эгер а дишегъли ви паб ва я ам вун патал магърам (вичел вун эвленмиш хъун къадагъа авунвай, яни вах, талукъ мукъва-кыли...) итимди салам гун ва дишегълидини ам къун лазим я. Чара дишегълидиз салам гун ва адазни маса итимдин салам къун меслят

къалурзавач. Дишегълидиз вичизни итимдиз сифтени-сифте салам гун къадагъа я.

ЗИ 24 ЙИС Я. ЗАЗ ГЪАЖДАЛ ФИЗ КIАНЗАВА, АММА ЗАХЪ КЪУЪЗУЪ ХЪАНВАЙ ДИДЕНИ БУБА АВА. АБУР ГЪАЖДАЛ ФЕНВАЧ. ГЪАВИЛЯЙ, ЗА ФИКИРЗАВАЙВАЛ, СИФТЕ ГЪАБУР РАКЪУРУН ХЪСАН АК-ВАЗВА ЗАЗ, ВУЧИЗ ЛАГЪАЙТИА АБУР ГЪАЖДАЛ ФИЗ АГАКЪ ТАВУН МУМКИН Я. ЗИ ФИКИРАР ДУЪЗБУР ЯНИ?

– Гъелбетда, гъатта ви диде-бубади гъаж тамамар авунвачIани, ваз гъаждал фидай ихтияр ава. Амма вуна къабулнавай къарарди вун гъуьрмет авуниз лайихлу ийизва. Вун гъаждал физ гъеле агакъда. Аллагъ-Таалади диде-бубадиз гъуьрмет авунай ваз сувабар кхъида.

БУБАДИХЪ ГАЛАЗ, ГЪАТТА АМ ГЪАХЪ ТУШИЗ ХЪАЙИТИАНИ, ГЪУЪЖЕТАР ИЙИДАЙ ИХТИЯР АВАНИ?

– Эгер бубади исламдиз аксивалзавай крар ийиз мажбурзавачIа, адахъ галаз гъужет ийидай ихтияр авач. Къуръанди чаз диде-буба кIан хъуниз ва абуруз гъуьрмет авуниз эвер гузва. Эгер абурукай сад зайиф хъанваз ва я къведни къуьзуъ хъанваз хъайитIа, абуруз чIуру гафар лугъуз, сес жкаждай ихтияр авач, абурухъ галаз жув регъимлудаказ тухвана кIанда, гуьрмет ва кланивал къалурун патал абурухъ галаз хуш гафаралди рахана кIанда. Эгер квез са вуч ятIани гъавурда тваз ва я субутариз кIанзаватIа, гъикI хъайитIани гъуьжетарна виже къведач, абуру яб гудай хътин са маса касдив лугъуз туна кIанда.

КЪУРЪАН КIЕЛЗАВАЙ КАСДИЗ ЧАР ЭЛКЪУРИЗ РЕГЪЯТ ХЪУН ПАТАЛ ЦУЪКIУЪНДАЙ ТIУБ КЪЕЖИРДАЙ ИХТИЯР АВАНИ?

– ЦуькIуьндалди Къуръандай са вуч ятIани къацIурун къадагъа я. ЦуькIуьндай къежирнавай тIуб Къуръанди чарчик галукайла, ам ламу жезва ва а кар къадагъа я, вучиз лагъайтIа, ам сиве амай

къван дакIан къведач, амма сивай акъатайдалай гуьгъуьниз ам дакIан къведа. Мукъаят хуьхъ, лап гзаф ксари и кардиз фикир тагуз туплар цуькIуьндай къежирзава.

ЭГЕР КАПИ ИЙИДАЙЛА, ЧАРАСУЗВАЛ ХЪАНА, ИМАМ АБУ ГЪАНИФАДИН МАЗГЪАБДАЛ АСАЛУ ЯЗ КАПИ АБУРТИА, А КАПИ КЪАЗА ХЪУВУНА КIАНЗАВАНИ?

– Вири мазгъабар дуьзбур я ва авур гъа жуьреда капIни къаза хъувун лазим къвезвач. Анжах гъа са къарар къабулдайла са шумуд мазгъабдал асалу хъун виже къведач.

ЭГЕР ИТИМ КЪВЕД ЛАГЪАЙ ПАПАЛ ЭВЛЕНМИШ ЖЕЗ ХЪАЙИТИА, АДА И КАРДИКАЙ САД ЛАГЪАЙ ПАПАЗ ЛУГЪУН ГЕРЕК КЪВЕЗВАНИ?

– Шариатди итимдиз къуд папал санал эвленмиш жедай ихтияр гузва, эгер абур адавай вири сад хъиз таъминар ийиз жез хъайитIа. И кардикай сад лагъай папаз хабар гун итимдин хиве авач.

ЗАЗ ВАН АТАНА, КЪУРЪАНДИН ВИНЕЛ АНЖАХ ФУ ЭЦИГИЗ ЖЕДА ЛАГЪАНА. АВАЙ ГАФАР ЯНИ?

– Къуръанди винел гъич са шейни, гъатта фуни, эцигун къадагъа я.

ПОДПИСКА-2007
Гъуьрметлу стхяар ва вахар!
2007-йис патал подписка эгечIна кыле физва. Лезги чIалал акъатзавай "Ассалам" газет квез кIани почтунин отделенида, районра кIвалахзавай чи векилралди ва я редакцияда кхъиз жеда.
Йисан къимет: 150 манат.
Индекс 51395
Гъуьрметлу мусурманар, "Ассалам" газет кхъиз рикIелай алудмир!

Учредитель
Благотворительный фонд "Путь".
Газета печатается по согласованию и одобрению Духовного управления мусульман Дагестана

Редакциядин Совет
Агъмад-гъажи АБДУЛАЕВ

Къурамуьгъаммад-гъажи РАМАЗАНОВ

Редактор
Зулейха ХАНМЕГЪАМЕДОВА

Верстка
Агъмед МЕГЪАМЕДОВ

Газета зарегистрирована Управлением Федеральной службы по надзору за соблюдением законодательства в сфере массовых коммуникаций и охране культурного наследия по ЮФО (г. Ростов-на-Дону) – свидетельство о регистрации ПИ № ФС 10-6401 от 15 декабря 2006 г.

Индекс 51325

При перепечатке ссылка обязательна
Газета набрана и сверстана на компьютерной базе «Ас-салам»

Отпечатана в ООО «Дом печати» пр. Акушинского, 20 Заказ № _____

Сдано в печать 14.01.2008

Тираж 1700 экз.

Адрес редакции:

367015 РД, г. Махачкала, ул. М. Ярагского, 128

Телефон: (8722) 61-00-64

E-mail: info@assalam.ru

web: www.assalam.ru